

Biblioteksplan för Pilbäckskolans bibliotek

Läsåret 2022/2023

Syfte

Biblioteksplanen ska ses som ett praktiskt redskap för att tydliggöra skolbibliotekets roll i skolans verksamhet. Skolbibliotekets syfte är att bidra till elevernas måluppfyllelse. Detta sker genom att bidra till utvecklingen av informationskompetenta elever.

Uppföljning och utvärdering

Rektor och skolbibliotekarie ansvarar tillsammans över att formulera och uppdatera biblioteksplanen.

Bakgrund

”Ett skolbibliotek är en skolas fysiska och digitala lärandecentrum där läsning, undersökningar, forskning, tänkande, fantasi och kreativitet är centrala för elevernas resa från information till kunskap och för deras personliga, sociala och kulturella utveckling.” (IFLA:s Riktlinjer för skolbibliotek s. 16)

Enligt skollagen ska ”eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan [...] ha tillgång till skolbibliotek.” (Skollagen 2010:800, 2 kap. 36 §)

Skolbibliotekets huvuduppgift

Enligt riktlinjerna för skolbibliotek i Växjö kommun ska skolbiblioteket verka för barnen/elevernas

- Nyfikenhet och kreativitet
- Lust att läsa
- Lust till livslångt lärande
- Förmåga att söka och kritiskt värdera information

Organisation och ansvar

Skolan har en bibliotekarie anställd på 50%. Bibliotekarien ansvarar över mediebeståndet och skötseln av skolbiblioteket utöver uppgifterna i samverkan med pedagogerna. Skolbibliotekarien ingår inte i ett arbetslag utan växlar mellan att delta på de olika arbetslagsmötena och teammötena.

Skolbibliotekets bestånd

Det finns ca 9 000 titlar i bibliotekets bestånd, fördelat på skön- och facklitteratur. Vissa av titlarna finns även som ljudböcker. Vid inköp väljs titlarna utifrån elever och pedagogers behov och önskemål. Beståndet ses kontinuerligt över av skolbibliotekarien.

Legimus

Genom skolbiblioteket finns tillgång till registrering av användare i Legimus. Elever i behov av talbokstjänsten får av skolbibliotekarien en egen inloggning och en genomgång i hur Legimus fungerar.

Pedagogerna på skolan ansvarar för att meddela skolbibliotekarien om någon elev är i behov av Legimus.

Biblioteksråd

På skolan finns ett biblioteksråd som består av skolbibliotekarien och förtroendevalda elever ur varje klass. Biblioteksrådet är uppdelat i två grupper, en för lågstadiet och en för mellanstadiet. Genom biblioteksrådet får eleverna möjlighet att påverka skolbiblioteksverksamheten. Skolbibliotekarien ansvarar för att kalla till möten.

Uppdrag och mål

Vision för skolbiblioteket

Skolbiblioteket ska vara en central roll i det pedagogiska arbetet på skolan. Genom skolbibliotekariens överskridande arbete i F-6 kan kvalitén och kontinuiteten i skolbibliotekets uppdrag säkras.

Målformuleringar för läsåret 22/23

Allmänt:

- Skolbibliotekariens och lärarens gemensamma planering ska stärkas för att säkra elevernas måluppfyllelse.
- Bokbeståndet ska ses över då mycket är gammalt, föråldrat och slitet.

Pedagoger och skolbibliotekarie samverkar för att hjälpa eleverna i deras måluppfyllelse. Detta sker genom att det skapas möjligheter för formella möten såsom arbetslagsmöten eller teammöten. Skolbibliotekarien och pedagogerna ansvarar för att dessa möten blir av.

Skolbibliotekarien förser även pedagogerna med material då dessa lämnar in önskemål om det. Exempelvis boklådor, faktaböcker och högläsningböcker om specifika ämnen. Pedagogerna ansvarar för att meddela skolbibliotekarien om vad de behöver i god tid då skolbibliotekarien inte är på plats alla dagar i veckan.

Nedan följer förslag på generella områden där samverkan kan ske. Allt beror ju såklart på vad rektor och pedagoger anser.

Under läsåret ska följande områden beröras i samverkan med skolbibliotekarien i respektive årskurs:

I alla årskurser:

- Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.
- Ansvara för att varje elev kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,

Samverkan med förskoleklass

- Återberättande.
- Enkla lässtrategier.
- Källkritiskt förhållningssätt utifrån bilderböcker och sagor.
- Säker och ansvarsfull kommunikation, även digital sådan.

Samverkan med årskurs 1

- Återberättande
- Lässtrategier
- Informationssökning/källkritik i berättelser

Samverkan med årskurs 2

- Berättelsers uppbyggnad och budskap
- Lässtrategier
- Informationssökning/källkritik i lätta faktatexter
- Skillnader mellan tal- och skriftspråk, till exempel att talet kan förstärkas genom röstläge och kroppsspråk.

Samverkan med årskurs 3

- Berättelsers uppbyggnad och budskap
- Lässtrategier
- Informationssamling (intervjuer och observationer)
- Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt via sökmotorer på internet.
- Källkritik, hur texters avsändare påverkar innehållet.
- Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

Samverkan med årskurs 4

- Informationssökning i olika medier.
- Träna källkritiskt förhållningssätt.
- Enkla källhänvisningar i egna texter.

Samverkan med årskurs 5

- Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.
- Hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Samverkan med årskurs 6

- Lässtrategier för olika medier
- Berättelsers uppbyggnad
- Informationssökning i olika medier
- Eget informationskapande
- Träna källkritiskt förhållningssätt

- Källhänvisningar i egna texter
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Samverkan med fritidshemmet

- Tolka och samtala om olika estetiska uttryck.
- Digitala verktyg för framställning av olika estetiska uttryck.
- Samtala, lyssna, ställa frågor samt framföra egna tankar, åsikter och argument om olika områden, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser.
- Samtala om olika typer av texter.
- Digitala verktyg och medier för kommunikation.
- Säker och ansvarsfull kommunikation, även i digitala sammanhang.
- Ord och begrepp som uttrycker behov, känslor, kunskaper och åsikter. Hur ord och yttranden kan uppfattas av och påverka en själv och andra.

Praktiskt arbete:

Förskoleklass

- Biblioteksintroduktion. Uppförande, bokhantering och utlån.
- Gemensam läsning varannan vecka med koppling till aktuella arbetsområden och elevernas eget liv. Möte med och samtal om skönlitteratur.
- Källkritik utifrån sagor och berättelser.

Årskurs 1

- Repetition biblioteksintroduktion. Uppförande, bokhantering och utlån. Börja läsa-hyllan.
- Möten och samtal kring litteratur som är vardagsnära såväl som långt ifrån elevens egen vardag. Dessutom möte med och samtal om litteratur som kopplar till aktuella arbetsområden.
- Källkritik. Lära sig vad en källa är och vad den kan användas till.
- Informationssökning. Tillsammans med pedagog kunna söka information i böcker och på internet.

Årskurs 2

- Bibliotekskunskap. Lära sig låna själv. Skillnaden mellan facklitteratur och skönlitteratur.
- Möten och samtal kring litteratur som är vardagsnära såväl som långt ifrån elevens egen vardag. Dessutom möte med och samtal om litteratur som kopplar till aktuella arbetsområden.
- Källkritik. Skillnaden mellan en förstahands- och andrahandskälla. Hur en källas avsändare påverkar innehållet (Vem?-frågan).
- Informationssökning. Kunna söka information självständigt ur en given källa.

Årskurs 3

- Bibliotekskunskap. Skillnaden mellan Hcf och Hcg samt bibliotekets genreuppdelning.
- Möten och samtal kring litteratur som är vardagsnära såväl som långt ifrån elevens egen vardag. Dessutom möte med och samtal om litteratur som kopplar till aktuella arbetsområden.
- Källkritik. Vara medveten om hur källors avsändare påverkar innehållet (Vem?-frågan) och skillnaden mellan fakta, åsikt och reklam (Vad?-frågan).
- Informationssökning. Lära sig söka information på internet.

Årskurs 4

- Bibliotekskunskap. SAB-systemet och lära sig söka i bibliotekets katalog
- Möten och samtal kring litteratur som är vardagsnära såväl som långt ifrån elevens egen vardag. Dessutom möte med och samtal om litteratur som kopplar till aktuella arbetsområden.
- Källkritik. Vara medveten om hur källors avsändare påverkar innehållet (Vem?-frågan), skillnaden mellan fakta, åsikt och reklam (Vad?-frågan) och att information kan bli för gammal (När?-frågan).
- Informationssökning. Kunna söka information självständigt på internet och i böcker.

Årskurs 5

- Bibliotekskunskap. SAB-systemet kring facklitteratur.
- Möten och samtal kring litteratur som är vardagsnära såväl som långt ifrån elevens egen vardag. Dessutom möte med och samtal om litteratur som kopplar till aktuella arbetsområden.
- Källkritik. Vara medveten om hur källors avsändare påverkar innehållet (Vem?-frågan), skillnaden mellan fakta, åsikt och reklam (Vad?-frågan), att information kan bli för gammal (När?-frågan) och att veta vilket syfte någon har med att skapa en källa (Varför?-frågan).
- Informationssökning. Kunna söka information självständigt på internet och i böcker

Årskurs 6

- Möten och samtal kring litteratur som är vardagsnära såväl som långt ifrån elevens egen vardag. Dessutom möte med och samtal om litteratur som kopplar till aktuella arbetsområden.
- Källkritik. Vara medveten om hur källors avsändare påverkar innehållet (Vem?-frågan), skillnaden mellan fakta, åsikt och reklam (Vad?-frågan), att information kan bli för gammal (När?-frågan) och att veta vilket syfte någon har med att skapa en källa (Varför?-frågan) samt förmågan att jämföra källor och bedöma trovärdigheten hos dem.